

PitchWise vijesti Fondacije CURE
“Slavimo snagu i moć žena, želimo osnažiti
individue kako bi postale
inicijatorke promjena u Bosni i Hercegovini
i svijetu!”

Posebno PitchWise izdanje

Želimo vam dobrodošlicu povodom PitchWise
vijesti Fondacije CURE koje pokrivaju događaje
tokom festivala u septembru 2016. godine!

Uživajte u čitanju i ostajemo u kontaktu!

Jedanaesti festival ženske umjetnosti i aktivizma
u Bosni i Hercegovini
PitchWise 2016

Dođi - uveži - poveži!

O samom PitchWise festivalu:

Fondacija CURE je organizovala jedanaesti po redu PitchWise festival ženske umjetnosti i aktivizma kroz feminističku teoriju i praksu od 08. - 11. septembra 2016. godine u Sarajevu.

Festival smo pokrenule vođene potrebom da zauzmemo javni prostor i da ga preobrazimo u mjesto susreta koje okuplja društveno angažovane umjetnice, aktivistkinje, teoretičarke, feministkinje i sve zainteresovane za ženska pitanja u BiH i regiji.

Fondacija CURE oduvijek je težila ka povezivanju i umrežavanju feminističkog rada i kulture, a ovogodišnjim PW festivalom smo okupile 70 umjetnica, muzičarki, teoretičarki, voditeljica radionica, književnica, feministkinja različitih generacija iz BiH, regije i cijelog svijeta!

Centralna tema jedanaestog po redu PitchWise festivala je bila:

Pitchwise CONNECTING - propitivanje
individualnih aktivističkih iskustava i savremenih
društvenih konteksta u djelovanju protiv
patrijarhata!

Misli globalno - djeluj lokalno!

U kreiranju i organizovanju ovogodišnjeg PitchWise festivala su učestvovala: Jadranka Miličević, Selma Hadžihalilović, Tanja Ćurić, Stela Kovačević, Marija

Vuletić, Sanda Kovačević, Vedrana Frašto, Denija Hidić i Vildana Džekman.
 Fotografije je radila Safija Skopljak, članica Fondacije CURE

VOLONTERKE:

Festival su organizovale članice Fondacije CURE potpuno volonterski i naša sredstva za organizovanje festivala su bila ograničena. Zato se želimo posebno zahvaliti ogromnom doprinosu i podršci naših volonterki i volontera: Ajni Jusić, Almi Šeper, Arijani Begović, Adni Musić, Tanji Grabovici, Aneli Mandal Semizovac, Almi Habibiji, Arneli Šišić, Dalidi Begić, Dženani Šaldić, Lamiji Rizvić, Asmiru Fazliću, Anelu Klančevići i Ivani Miučić.

Refleksije volonterki s PitchWise festivala:

*****

„Prije svega želim reći kako mi je učešće na PitchWise festivalu donijelo mnogo radosti, predivnih trenutaka i poznanstva s fenomenalnim ljudima. Naročito mi se dopao koncept samog festivala i način na koji smo svi/e funkcionisali/e: kao porodica - slobodno mogu tako reći. Neke osobe koje sam upoznala tokom ovih dana su toliko inspirativne i učinile su da budem jako ponosna na sebe, sa svim svojim manama i vrlinama. Sve u svemu, učešće na ovom festivalu je jako važno za svaku osobu koja želi da osjeti ljepotu različitosti, da otvori svoj um i svoje biće za mnoge divne stvari i doživljaje. ☺“

*****

„Moji utisci sa PitchWise su fenomenalni. Iz moje perspektive je izgledalo sve sjajno organizovano. Stvarno sam impresionirana sa koliko profesionalnosti i veštine ste uspele da uskladite više događaja u isto vreme na više lokacija, a da sve teče glatko i bez ikakvih problema. Večernji program, gde sam ja volontirala, isto je bio besprekoran. Ajna i Stela su bile jako fine i prijatne i jasno me upućivale na načine na koje mogu da im pomognem. Isto tako su i one bile meni od pomoći kad sam imala neka pitanja. Bilo mi je zadovoljstvo biti deo vašeg tima. Nadam se da vidate koliko ste sjajne! Šaljem svim curama tople pozdrave iz Beograda!“

*****

*****

„Svidjela mi se atmosfera, ambijent, originalnost, pristup, razumijevanje, hrabrost i iskrenost ljudi, svidjele su mi se radionice te paneli naravno, ostala sam očarana. Divna je

organizacija i vaš pristup, presretna sam što ćemo se opet vidjeti i družiti. Radionice i paneli su divni, poučni i originalni. Bilo bi divno da se može još koji put organizovati, ali ovo je bio pun pogodak, presretna sam što sam bila volonterka i posebno hvala za zahvalnicu.“

*****

„Prije svega želim da se zahvalim na pruženoj prilici da budem vaša volonterka i da svojim skromnim doprinosom pomognem u realizaciji PW festivala. Osim toga svakako želim da se zahvalim kompletnom Timu Fondacije CURE na ljubaznom gostoprimstvu. Atmosfera PW festivala bila je odlična, na koju god stranu pogledam tu su nasmijane djevojke, žene koje razmjenjuju svoje priče, svoja iskustva i kontakte. Mislim zapravo da je i cjelokupan program PW festivala dobro osmišljen i realizovan samim time jer smo imali radionice gdje su se učesnice mogle zabavljati kroz izradu nakita, ples, crtanje i noćni program u Kriterionu, dok s druge strane bilo je razgovora o tzv. "težim temama" kao što su razgovori o iskustvu žena u ratu i izbjeglištu. Ovo je skraćena verzija, zapravo i skraćena verzija utisaka o PW festivalu bi bila i duža jer otkako sam se vratila svima redom pričam kako mi je bilo divno, kako svakog treba natjerati da posjeti PW festival i osjeti pozitivnu energiju, shvati na šta festival to ukazuje i da da svoj doprinos realizaciji.“

*****

PitchWise IZLOŽBE

Umjetnički radovi koji su bili izloženi na PW su predstavile sljedeće umjetnice:

- *Marina Marković (Srbija)
- *Aleksandra Petković TKV (Srbija)

- *Lejla Petrović (BiH)
- *Helena Janečić (Hrvatska)
- *II Feministička likovna kolonija Centra za djevojke Niš
- *Domovina velikih kćeri: Značajne Austrijanke iz okvira dva stoljeća
- *Fondacija CURE & Historijski muzej BiH „Pitchwise presents: heroine ex YU prostora”

PitchWise RADIONICE

Ove godine radionice su bile kreativno mjesto susreta žena i muškaraca različitih generacija i imale smo radionice koje su bile prilagođene osobama s invaliditetom, ženama treće dobi, djevojčicama, a radionice su se doticale naših glasova i pokreta.

„Crtanje portreta“ - Radionica za koju su se tražila dodatna mjesta i na kojoj je svako crtao portrete druge osobe, uz vodstvo Helene Janečić iz Hrvatske.

„Progovori - radionica glasa za aktivistkinje/te“ - Proces osnaživanja svojih glasova i tijela u javnom prostoru, u prilikama koje zahtijevaju iskazivanje stava tijelom ili glasom. Voditeljica radionice je bila Mareike Wenzel iz Njemačke.

„Na krilima mašte“ - Učesnici/e su dizajnirali/e i pravili/e sopstveni nakit. Voditeljica radionice je bila Nataša Ljubinković iz Srbije.

„Podrška osobama u tranziciji“ - Na ovoj radionici se govorilo strategijama davanja podrške kao prijateljice ili partnerice osobama u tranziciji. Voditeljica radionice je bila Emma Newberry iz Amerike.

Jedna od učesnica je napisala refleksiju:

*****

„Radionica kao radionica, sasvim opuštena atmosfera, smijeh i usputna edukacija. Radionica je trajala nepuna 2 sata, a da zapravo niko od prisutnih nije pogledao na sat, prvo smo saslušali/e Emmu, a zatim kroz razgovor ona je dala odgovor na sva postavljena pitanja učesnika/ca. Emmina prezentacija za mene je nešto što svako treba pogledati i poslušati i naučiti jer tu su medicinske činjenice vezane za datu temu. Za mene prisustvo na ovoj radionici je lijepo iskustvo i čak ni sada kada pišem o radionici

nije mi jasno zašto je lokacija radionice bila tajna sve do održavanja.“

*****

„Udahni , napravi pokret i zapleši“ - Vježbe disanja i istezanja su bile uglavnom na podu dok je drugi dio bio baziran na baletnom štapu uz osnove klasičnog baleta. Voditeljica radionice je bila Nadža Pušilo iz BiH.

„Razgovori uz glinu“ - Vajarska radionica koja je bila jedna od najposjećenijih radionica na kojoj su učestvovali/e muškarci i žene različitih generacija. Voditeljica radionice je bila Tatjana Kovačević-Vidović iz Bosne i Hercegovine.

„A gdje sam ja?“ - Radionica je bila namijenjena za LBT* žene na kojoj se pričalo o odnosu moći i o tome kakva je situacija na "sceni"? Voditeljica radionice je bila Matea Popov iz Hrvatske.

„Bubnjarska radionica“ - Grupno bubnjanje koje je bilo snažno iskustvo stvaranja glazbe koje se koristilo na ovoj radionici. Voditeljica radionice je bila Emina Kešetović iz BiH.

PitchWise PREDAVANJA I PANELI

KONFERENCIJA „Žene i uloga spolova u svijetu“ - Fokus konferencije je bio na svjetskim dešavanjima u momentima kada su govornice počele da djeluju i da pomijeraju nametnute granice. Moderatorica je bila Masha Durkalić (BiH), a govornice su bile: Krista Sager (Njemačka), Emma Newberry (USA), Mona Eltahawy (Egipat - USA), Nada Drobnjak (Crna Gora), Jasna Duraković (BiH) i Biljana Maletin (Srbija).

PANEL „Nove snage, novi kontekst - nova generacija feministkinja aktivistkinja govori o motivima svog političko-aktivističkog djelovanja“ - Aktivistkinje su govorile o svom iskustvu po pitanju ženskih prava i aktivizma u svojim lokalnim zajednicama/državama. Moderatorica je bila Tamara Cvetković (BiH), a govornice su bile: Iva Janković (Srbija), Safija Skopljak (BiH), Jelena Tešija (Hrvatska), Sarah Falkner (Njemačka), Sena Atakul (Turska).

Jedna od učesnica je napisala refleksiju:

*****

„Odličan panel, učesnice su razgovarale o svojim iskustvima kroz aktivizam, davale odgovor na pitanja iz publike. Na panelu je dat odgovor šta je to feminizam, ko su feministkinje i koja su to prava žena danas. Drago mi je što sam bila dio ovog panela.“

*****

Jedna od panelistkinja na panelu je rekla:

*****

„Ja sam svojom pojavom automatski udarac na patrijarhat jer nosim široke majice i široke hlače koje su označene kao 'muške'; udarac sam jer znam kako da koristim bušilicu i postavim police; udarac sam jer sam nekad lijena i odmaram se po cijeli dan - u svakom segmentu života izazivam patrijarhat.“

*****

PANEL „Književno druženje“ - Razgovor je bio na položaju i recepciji autorki u regionalnoj kulturi te problemi s kojima se suočavaju. Panelom je moderirala Merima Omeragić (BiH), a panelistkinje su bile: Danijela Majstorović - „Diskursi periferije“ (BiH), Lamija Begagić - „Godišnjica mature“ (BiH), Samira Kentrić - grafički roman „Balkanije“ (Slovenija).

PANEL „Revolucije kao simboli ženskog društvenog aktivizma“ - Razgovaralo se o vlastitim iskustvima panelistkinja u revolucijama, šta se dešava u toku i poslije revolucije sa ženama koje su odigrale velike uloge. Moderatorica panela je bila Nidžara Ahmetašević, CODA- Otvoreni Univerzitet (BiH), a panelistkinje su bile: Jasmina Golubovska (Makedonija), Aida Sejdić (BiH), Tinka Anić (BiH) i Ana Brakus (Hrvatska).

Refleksije panelistkinja:

*****

„Uživala sam u razgovorima i druženju. Veliko mi je zadovoljstvo bilo učestvovati na PW-u, posebno zbog djevojaka koje su sa mnom bile na panelu. Ja sam svakako zadovoljna vašom organizacijom i gostoprimstvom. Hvala vam za sve! Puno pozdrava CURAMA, bilo je fenomenalno!“

*****

„Žene su mudra, kreativna i emotivna bića. Nažalost, te činjenice će ostati nepoznanica za ostatak svijeta ako žene između sebe ne budu dijelile svoja iskustva i naučene lekcije... ako

zadrže svoju mudrost unutar svojih stanova, spavaćih soba ili malih svjetova u svojim glavama. Stvaranje javnih prostora i otvaranje mogućnosti za žene je prvi korak prema revoluciji. Revoluciji ženskog uma, tijela i duha. CURE - nastavite nas okupljati, dizati u visine i dijeliti našu kolektivnu mudrost."

*****

PANEL „Pričamo o sebi - iskustva žena u ratu i izbjeglištvu, izgradnji mira i povjerenja“ - Fokus panela su bile lične aktivističke priče, njihovi motivi djelovanja, šta za njih znači sloboda kretanja, šta znači biti izbjeglica, biti protjerana i šta to znači za generacije koje dolaze poslije. Moderatorica je bila Jelena Memet (Srbija), dok su panelistkinje bile: Jadranka Miličević (BiH), Jouanna Hassoun (Njemačka), Vivian Morris (USA), Meliha Sendić (BiH), Gordana Vučinić (Srbija) i Sadžida Tulić (BiH).

PANEL „Žensko tijelo - bojno polje radikalnih političkih pokreta“ - Razgovor je bio o izlaganju tijela u javni prostor kao činu aktivističkog djelovanja i kako se nositi sa činjenicom da naše tijelo nosi loša iskustva? Moderatorica je bila Duška Andrić (BiH), a panelistkinje su bile: Helena Vuković (Srbija), Emma Newberry (USA), Marija Papić Đurić (Srbija) i Stela Kapidžić (BiH).

PANEL „Ko nam TO čuva umjetnost“ - Panel na kojem se govorilo o važnosti održivosti umjetnosti kao takve, a onda i zauzimanja prostora za žensku umjetnost. Moderatorica je bila Kristina Ljevak (BiH), a panelistkinje su bile: Alma Gačanin (BiH), Elma Hodžić (BiH), Lana Lončarević (BiH) i Dajana Žilić (BiH).

Jedna od panelistkinja je rekla:

*****

„Zaista sam uživala u festivalu i srela sam mnoge zanimljive ljude. ☺ Za mene je zaista bila čast biti jedna od učesnica.“

*****

PANEL „Moja menstruacija i ja“ - Učesnice su razgovarale o iskustvima menstruacije, kontracepcije, seksualnih i reproduktivnih prava. Razgovorom je moderirala Naida Kučukalić (BiH), dok su panelistkinje bile: Berina Džemailović (BiH), Dajana Cvjetković (BiH), Selma Hadžihalilović (BiH), Dr. Nermina Kulenović - Kokorović (BiH) i Jasenka Kapetanović (BiH).

PANEL „Moja vagina - moj izbor“ - Fokus panela je bio na borbi za pravo na abortus, borbi protiv prisilnih maloljetničkih brakova. Nevidljivi ženski aktivizam u ostvarivanju jednakopravnosti u društvu. Panelom je moderirala Masha Durkalić (BiH), dok su panelistkinje bile: Melina Halilović (BiH), Fana Delija (Crna Gora), Nimco Ali (UK - Somalija) i Vivian Morris (USA).

Refleksija jedne od moderatorica u kontekstu panela:

*****

„Dopalo mi se to što je ove godine bilo više panela. Mislim da je to jako značajan korak i da je bilo iznimno važno saslušati priče različitih žena o njihovim stvarnostima. Podržavam ovo i preporučujem da se nastavi u budućnosti jer je atmosfera bila zaista divna, i čak možda prvi put u životu da sam prisustvovala panelima koji traju čak dva sata, a da ljudi ne napuštaju salu.“

*****

PANEL „Socijalna (ne)uključenost - agenda ženske društvene marginalizacije“ - Na panelu se govorilo o otporu aktivistkinja koje kroz svoj privatni i poslovni angažman uklanjaju društvene barijere i progovaraju o ženama. Panelom je moderirala Selma Hadžihalilović (BiH), a učesnice panela su bile: Anela Kadić (BiH), Tanja Mandić Đokić (BiH), Branka Jusić (BiH) i Svjetlana Fabijanč (BiH).

Festival je zatvoren panelom „Digitalni feminizam“ na kojem su učestvovala pokretačice novog vala digitalnog feminizma na našim prostorima, koje se kroz sarkazam i šalu bore protiv patrijarhalnih normi. U suradnji sa Sarajevskim otvorenim centrom, u sklopu ciklusa Neko je rekao feminizam u panelu su učestvovala Sandra Siladev (Dinja) iz Srbije, Marina Veličković (Krajnje Neuračunljive) iz BiH i Hana Čurak (Sve su to vještice) iz BiH.

Panelom je moderirala Berina Džemailović (BiH).

*****
„Cijeli festival je bio posvećen uvezivanju i jačanju žena, te konačnom izbacivanju iz govora floskule "možeš, ali ipak ti si žena". Biti aktivistkinja i feministkinja ne znači biti samo u nevladinoj organizaciji, ne znači samo pisati projekte već je aktivizam i odmoriti se dok gomila prljavog posuđa stoji u kuhinji, aktivizam je i otvoreno pričati o menstruaciji, nositi široke hlače i majice. Aktivizam je da na svako "Možeš, ali.." reagiramo i borimo se za prava, jer nije riječ o privilegijama ili traženju posebnih prava, već podjednakom poštivanju ljudskih prava. - preuzeto sa www.diskriminacija.ba“
*****

PitchWise FILMOVI

Tokom festivala bilo je prikazano šest kratkih filmova:

- *Gordana Simonović (Srbija) je prikazala dokumentarni medaljon pod nazivom "Slučajno Košana"
- *Dokumentarac Minje Pavlović i Ive Janković (Srbija) "Na liniji borbe"
- *Animirani film "DEBELA" kanadske redateljice Camile Monart
- *"Na kvadrat" scenarij: Jasna Žmak (Hrvatska).
- *"Prva dama Dubrave", režija i scenarij: Barbara Vekarić (Hrvatska)
- *Film "Ko ima pravo na najlon čarape?" autorica Nataše Niškanović i Milice Batričević

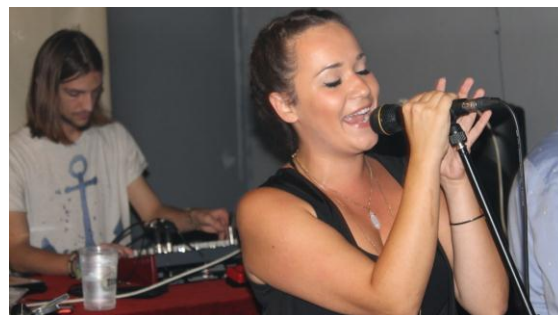
PitchWise PERFORMANSI

Performans "U materinu!" bavio se temom izdaje i ucjene, ličnim iskustvom eksploatacije zasnovane na rodnom ulogama. Rad sadrži dvije priče koje su se izvele verbalno i tjelesno. Izvođačice su bile Biljana Kosmogina i Olja Nikolić Kia (Srbija).

Predstava koja je bila prikazana je bila "Ja sam emotivno biće" po istoimenom tekstu Eve Ensler, u režiji Tatjane Nikolić (Srbija) i koja je bila četvrta predstava feminističko-aktivističkog pozorišta Centra za devojke Niš.

Projekat **Upoznaj me kroz moj jezik - znakovni jezik** projekat je Dječijeg kluba Udruženja lektora i komunikologa Bosne i Hercegovine koji je realizovan u suradnji s Udruženjem gluhih KS i Savezom gluhih i nagluhih osoba BiH.

PitchWise MUZIKA

Kroz tri noći festivala procjenjujemo da je oko 600 osoba prošlo kroz Art kino KRITERION u kojem smo organizovale muzički program.

*Akustični duo **BRend** iz Sarajeva čine Esma Numanović (vokalistica) i Zlatko Karahodžić (gitarist).

Esma nam je napisala:

*****
„Drago mi je što sam imala priliku biti dio ovogodišnjeg PitchWisea, posebno obradovana činjenicom da je završnica bila više nego odlična! Vrhunska organizacija, dobra ekipa i vesela atmosfera doprinijeli su tome da PitchWise ponovo bude u centru pažnje. Veliko hvala Fondaciji CURE od dua BRend, nadamo se da ćemo imati priliku ponovo surađivati!“
*****

***Madame Baheux** - Kreativni rusvaj načinile su četiri žene na bečkoj sceni i sarajevskoj sceni sa Damirom Imamovićem (BiH)

- *DJane Duo Sestre (BiH)
- *DJane Zoe aka Fear Of Symmetry (Srbija)
- *DJane NinaBelle B2B Nina Hudej (Slovenija)
- *DJane TJ (BiH)

Za kraj jedna od refleksija žene koja je izlagala svoje radove na festivalu:

*****

„Energija koju smo dobile za ovih nekoliko dana nam mnogo znači i samo ste dokazale koliko je važno da se umrežavamo i podržavamo. Poznanstvo sa ženama iz međunarodne zajednice je dragoceno, ali moramo da priznamo da nam je značajnije poznanstvo, druženje i razmena ideja sa ženama iz bivše Jugoslavije. Postojanje PitchWise festivala je mnogo više od nekoliko dana festivala, daje nam uvid da smo zajedno jače i da moramo da se podsećamo na žensku solidarnost i udruženu snagu i da idemo dalje bez obzira na sve prepreke. Ljubimo vas i grlimo iz Beograda i radujemo sledećem susretu.”

*****

ZAHVALNE SMO:

*Na prekrasnoj suradnji sa osobljem Centra za Kulturu Kantona Sarajevo (bivši BKC) i Kino Art KRITERIONA.

*Na fenomenalnim kivistkinjama/ima, prijateljicama, prijateljima, umjetnicama, teoretičarkama, posjetiteljicama/ima, svim osobama i organizacijama koje podržavaju naš rad i zajedno sa nama dijele sreću organizovanje i realizovanja PitchWise festivala.

POSEBNE ZAHVALE:

*Merisi Bašić i Tanji Ćurić za kreiranje vizualnog identiteta ovogodišnjeg PitchWise festivala koji na simboličan način prikazuje kako ujedinjenost žena širom svijeta doprinosi opstanku feminističkog pokreta.

NAJAVLJUJEMO!

Sljedeći PitchWise festival ženske umjetnosti i aktivizma 2017!

07.09. - 10.09.2017.

PREPORUČUJEMO!

Pogledajte sljedeće linkove na kojima se govori o festivalu:

*<http://diskriminacija.ba teme/pitchwise-2016-do%C4%91i-uve%C5%BEi-i-pove%C5%BEi>

*<http://www.federalna.ba/bhs/vijest/177331/dnevnik-2-10092016>

*<http://www.federalna.ba/bhs/vijest/177187/dnevnik-2-08092016>

*<https://www.youtube.com/watch?v=hNeqnStr2vE>

*https://www.youtube.com/watch?v=E3xQs1F4_-8

HVALA CURE DONATORKAMA I DONATORIMA ZA PODRŠKU ZA PW 2016!

FESTIVAL PODRŽAVAJU:

Molimo pišite nam na info@fondacijacure.org ako želite da vas dodamo na CURE listu ili ako želite više informacija o našim akcijama i inicijativama.

Tel/Fax: +387 33 207 561,

Fondacija CURE

Adresa: Čekaluša 16,

71 000 Sarajevo,

Bosna I Hercegovina

Web stranice: www.fondacijacure.org

www.zenskamreza.ba

Facebook: Fondacija Cure/CURE Foundation

Instagram: [fondacijacure](https://www.instagram.com/fondacijacure)

Twitter: @Fondacija_CURE